szimfónia

1. A szimfónia (symphonia) sok hangszer [1]re írt, nagyszabású, eredetileg négytétel [2]es zenekari mû.
   A szimfónia Beethoven művészetében érte el fejlődésének tetőpontját.
2. összhang [3]zás, zengés
3. A 18. sz.-ban alakult ki a szimfonikus [4] zene egyik legfontosabb, számos korábbi tendenciát összegzõ, szintetizáló mûfaja. Az elkülönült szólam [5]okból (I. hegedű, II. hegedű, brácsa, cselló, fafúvók, rézfúvók, ütők) álló, kötött ülésrendű hangszer-összeállítást karmester [6] irányítja.

A szimfónia eredeti jelentése a görögben: 'összecseng'. Átvitt értelemben: 'összehangzik, megegyezik'.
A latinba átkerülve 'összehangzó zene', 'zenekari zene', 'hangverseny' jelentésű, később egy ütős hangszert jelöl. Ezután – ugyancsak a latinban – több forrás húros hangszerként, hárfaként, lantként említi.
Az ókori asszír-babiloni zenében azonban dudaszerű fúvós hangszert jelent. „A középkorban hol fúvós, hol húros hangszer" (Hexendorf Edit 1951).

Van azonban egy másik jelentése, amelynek szintén van utóélete. Már a görögöknél konszonáns hangközt – speciálisan oktávot – is jelentett.
A rómaiak olyan hangszert is értettek alatta, amely oktávban kíséri az éneket.
A VII. században symphoniaci: a pápai énekkar gyermekkara, amely a férfiak énekét ugyancsak oktávban kísérte.
Többszólamú hangszeres darabok jelölésére csak a XIV–XV. századtól használják.
Ilyen értelemben tovább specializálódott, a bécsi klasszicizmus idején egy sajátos műfajt, négytételes zenekari művet jelölt, ami több-kevesebb változással ma is érvényes.

Először tehát 'összecseng', majd 'konszonáns hangköz', majd valamilyen (vonós, fúvós vagy akár ütős) hangszer, végül maga a (hangszeres!) mű, műfaj.
Manapság a szimfonikus többnyire egyszerűen „zenekari"-t (szimfóniák előadására alkalmas) jelent.
(Forrás: Szabó, Zsolt - A zenei szaknyelv néhány kérdése)

"A szimfónia a nyilvánosság, a mindenki számára meghirdetett eredmény, a teljesség, a kőbevésett fogalmazás; hozzá képest a többi inkább műhelymunka és személyes ügy."

[7]-A legtermékenyebb (the most prolific) szimfóniaszerzõ Johann Melchior Molter (1696-1765) volt, aki 170 szimfóniát komponált.

-A leghosszabb szimfóniát Richard Rodgers írta egy dokumentumfilm zenéjének. A Victory At Sea című alkotást az NBC TV 1952-ben mutatta be. Idõtartama 13 óra.

Forrás webcím: https://www.zenci.hu/szocikk/szimfonia

Hivatkozások:
[1] https://www.zenci.hu/szocikk/hangszer
[2] https://www.zenci.hu/szocikk/tetel
[3] https://www.zenci.hu/szocikk/osszhang
[4] https://www.zenci.hu/szocikk/szimfonikus
[5] https://www.zenci.hu/szocikk/szolam
[6] https://www.zenci.hu/szocikk/karmester

[7] http://cserkesz.hu/otker/zene/zeneelmelet/szimfonia_b.html